

RODOLJUB.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca ter stane za vse leto 1 K 60 v. za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Cerkvena bremena.

Minolo soboto je bila v deželnem zboru kranjskem velika razprava o cerkvenih bremenih. Povod tej debati je dal nasvet, naj se občini Velike Poljane pri Ribnici dovoli pobirati 182 odstotkov dokažade na vse davke, in sicer v svrhu, da se sezida v tej vasi cerkev.

Vsa dežela je strmela, ko je čula o tej velikanski, nečuveni prikladi, katere dež. zbor ni dovolil, in vsa dežela je poslancu dr. Tavčarju lahko hvaležna, da je pri ti priliki izpregovoril času in razmeram primerno besedo.

Posl. dr. Tavčar je rekel, da slučaj, za kateri se gre, je sam na sebi tak, da je primerno izpregovoriti nekaj besed o bremenih za cerkvene namene. Jaz ne stojim, je rekel govornik, na stališču, da naj ljudstvo plača, ako hoče. V deželi se nahajajo faktorji, ki so poklicani varovati ljudstvo tudi takrat, če se hoče samo ugonobiti, in čuvati, da ne izkrvavi do zadnje kaplje. Toliko je gotovo, da, če bi se predlagalo 182% za kako šolo, bi nastal tak vihar, kakor ga še nismo doživeli. Razmere so take, da gotovi faktorji naše verno in slepo ljudstvo lahko zapeljejo, da jim izroči zadnje krajcarje. Vernost — proti kateri nimam nič, ker sem sam veren — se zlorablja, in čas je, da se to jedenkrat pove. Verska gorečnost ljudstva se zlorablja tako, da se znižuje gmotno stanje ljudstva. Pri tem mi ne hodi na misel romanje v Rim, o katerem se zdaj toliko govori. Kakor sem se svoj čas oglasil proti temu, da so se nekatere šole zidale preveč luksurično, tako moram tudi ugovarjati proti temu, kako se grade cerkve. Nekateri duhovniki imajo strast, da naj njihova cerkev postane katedrala. To velja ogromne stroške in ljudstvo trpi. Kadar pride v kako faro nov župnik, ima strast, da hoče vse prezidati in popraviti, v cerkvi in farovžu. Ravno v petek je prinesel »Slovenec« iz Strug dopis, v katerem se je slavil neki župnik, ki je z ogromnimi stroški prenovil župno cerkev in župnišče. Pri tem popravljanju in prenavljanju pa so župnikom posebno na potu konkurenčne obravnave. Prišli smo tako daleč, da se izvršujejo cerkvene zgradbe v naši deželi večinoma brez konkurenčne obravnave. V tem oziru tudi vlada ni brez krivde in dopušča, da se zidajo babilonski stolpi, ne da bi se bila vršila konkurenčna obravnava. Tako se v Šmartnem pri Litiji gradi cela katedrala. Vsakdo je mislil, da se zgradba brez konkurenčne obravnave ne bo dovolila. A dovolila se je vendar, in ljudstvo se zdaj tako izkorišča in izsesava, da mora še obubožati. Vlada nikakor ni opravičena dovoljevati

cerkvene zgradbe brez konkurenčne obravnave, dovoljevati, da župnik po svoji poljubnosti predpisuje naklade. Izgovarja se sicer na to, da kadar se nihče ne pritoži, ni treba konkurenčne obravnave, ali to ne velja. Ljudstvo se da lahko zapeljati, in čestokrat tudi ne ugovarja, ker se boji maščevalnosti svojih duhovnikov. Mi imamo vlado zato, da ne dopušča zlorabe ljudske vernosti, če pa vlada sama ne bo sprevidela, da je njena dolžnost, varovati ljudsko imetje, potem utegnejo sčasoma nastati jako neprijetne razmere, in bo ljudstvo prišlo do prepričanja, da je naša cerkev nekoliko predraga.

Živahna pohvala je sledila tem krepkim besedam. Upajmo, da ne ostanejo brez posledic in da bo vlada odslej prečastiti duhovščini malo bolj na prste gledala kakor doslej.

Kranjski deželni zbor.

V seji dne 19. aprila se je mlekarški zadrugi v Trnovem preložil rok za povračilo dež. posojila 1000 K za dve leti, za napravo mostu čez Ljubljano pri Fužinah se je dovolilo 25% prispevka, za napravo kanala ob dež. cesti ob Železnikih 600 K.

Sklenilo se je cesto pri Šrajbarskem Turnu uvrstiti med dež. ceste in dovoliti krškemu cestnemu odboru 1000 K podpore.

Bolnici usmiljenih bratov v Kandiji se je dovolilo 2000 K izredne podpore, krški bolnici pa se je dala pravica javnosti.

V seji dne 21. aprila se je po temeljitem poročilu posl. Božiča naročilo dež. odboru, da v prihodnjem zasedanju predloži načrt za napravo žirovske ceste, ki bo vodila v Logatec in na Vrhniko. Ravno tako se je sklenilo, da naj dež. odbor predloži načrt za preskrbljenje Suhe krajine z vodo.

Občini Preserje se je dovolilo 500 K za napravo železniškega postajališča, za napravo brvi čez Savo pod Mošnjami pa se je dovolilo 300 K.

Važen je sklep, da se ustanovi poseben zaklad za javna dela. Ko se to zgodi, bo dežela lahko v kratkem času izvršila mnogo važnih naprav.

Pri razpravi o deželni kulturi je posl. Lenarčič grajal, da se pri posojilnicah nič ne skrbi za rezervne zaklade, Božič je govoril o uravnavi Sore in Račeve, Modic pa o cerkniškem vodovodu.

V seji 24. aprila se je posl. Lenk zavzel za uravnavo Krke.

Pri razpravi o davkih, ki so se pobirali, je bilo povedano, da je vlada lani odpisala od davkov 15000 gld. in to vsled

ujm. Razni poslanci so prijemali davčno oblast radi njenega postopanja z davkoplačevalci. Poslanec Božič je ostro grajal postonjskega glavarja, ki je kriv, da se na Vipavskem ni nič odpisalo, dasi je toča naredila velikansko škodo.

V isti seji se je tudi odobril proračun kmetijske šole na Grmu.

V seji dne 26. aprila se je kmetijski družbi zvišala njena podpora na 4000 K na leto in se jej je dalo 1000 K za snovanje živinorejskih zadrug, cestnemu odboru v Radečah pa se je dalo 3000 K za preložitve ceste Radeče-Dvor.

Glede naprave vodnjakov v občini Ustje se je po poročilu posl. Božiča sklenilo, zagotoviti prispevka 25%, in se je po poročilu posl. Višnikarja odobril novi pokojninski zakon za učitelje in njih vdove in otroke.

V seji dne 28. aprila je poslanec Langer utemeljeval svoj predlog, naj se v vinorodnih krajih zajec izloči iz vrste one divjačine, ki se ne sme ob vsakem času streljati.

Posl. Lenarčič je poročal o premembi postave glede reje goveje živine. Ta važni zakon je bil sprejet.

Posl. Jelovšek je poročal o predlogu, naj se dovoli občini Vel. Poljane, da za zgradbo cerkve sme pobirati 182 odstotkov priklade na vse davke. Po daljši razpravi, v katero je posegel posebno ostro dr. Tavčar, čigar govor prijavljamo na drugem mestu, se je pooblastil dež. odbor, da sme dovoliti k večjemu 100 odstotno priklado.

V seji dne 1. maja je prišla na razpravo prošnja, naj se konsum. društvu v Dobropoljah dovoli podpora in posojilo. Poslanec dr. Tavčar je pri ti priliki brezobzirno ožigosal nesramno počenjanje tega konsuma in dokazal, da je društvo že danes bankerotno ter bi moralo prenehati. Prošnja se je odstopila dež. odboru, ki jo bo vrgel v koš.

V isti seji je posl. Božič poročal o vinski klavzuli. Pojasnil je temeljito celo zadevo, na kar je bil sprejet njegov predlog, naj se vinska klavzula ne sprejme več v trgovsko pogodbo z Italijo, in naj se določi na laška vina carina 30 K.

O prošnjah za podporo raznih notranjskih občin, kjer je žled provzročil škodo, je poročal dr. Modic.

Prošnje so se odstopile dež. odboru, in sprejel se je predlog posl. Murnika, naj se dež. odbor pooblasti porabiti 8000 kron, da kupi poškodovancem drevesa.

O zadnjih treh sejah dež. zbora, ki so bile v četrtek, v petek in danes bomo prihodnjič poročali.

Vprašanja naše kmetije!

II.

Ta proces življenja naše kmetije po letu 1848. je treba obširnejše razviti. Razvoj naše slovenske kmetije v novejšem času, katerega smo v največjih potezah v prvem spisu načrtali, danes ne kaže povoljnega stanja. Naše kmetije so po večjem zadolžene, fundus kmetij ni zadosten in naš mož nima sredstev, da bi zemljišča zboljšal, bodi, da mu manjka večje gospodarske, kmetijske izobrazbenosti, bodi, da mu manjka gmotnih sredstev za upeljavo tega in onega, kar bi mu delo zljajšalo, zmanjšalo in posebno večjih trgov za spečavanje pridelkov. Gospodarsko vodilo je: z malimi stroški, malo dela, dosti učiniti, veliko pridobiti.

Kmet je postal leta 1848. prost tlake, desetine. Prej je le morda kakih 400 plemičev in nekaj škofov, samostanov in dosti farovžev najlepše kose naše zemlje imelo v lasti; kar je je kmet imel, bila je vezana na lastino grajščin ter cerkve. Za to, da je smel kmet na njej v borni koči bivati in iste nekaj za se obdelavati, dati, storiti je moral grajski, farovski gospodi veliko. Smo povedali v prvem spisu koliko. Enkrat napišemo ta dela in datjve posebej. Svoje hčere, fante postaviti je moral v prejšnjih časih vsako leto jeseni na ogled grajski, cerkveni gospodi, ki si je iz njih izbrala najlepše, najčvrstejše za njeno službo. V hudih časih je grajščina sicer dala kmetu semena, živila, ali drugače bi ta stvarca poginila. Kmetije se tako res niso zadolžile, ker se niso mogle, ker za kmetske dolgove ni bilo tedaj zemljiščnih knjig, ampak iste so le služile in se osnovala v svrhu zapisov kmetskih dajatev in del v prilog grajske. Ali bože, živelo se je po pasje. Grajski lovski psi so se boljše držali.

Pa zdaj kmetuje naš kmet že 50 let na prosti lastini in ne godi se mu dobro. Torej je prosta lastina kmetova zakrivila zadolženje naših zdajšnjih kmetij! — Kar je moja last, s tem lahko delam, kar hočem. Kot pameten gospodar, ki iz zemlje svoje življenje dobivam, bom lepo obhodil ž njo, bom svoje zemljišče dobro obdeloval in ga varoval pred dolgovi, če ne vem, da jih zamorem v kratkem času poplačati. Po letu 1848. je naš kmet na svojih zemljiščih precej pridelkov pridelal. Grajščine se dlje časa niso mogle uravnati v novem delu z najetimi delavci, kmet pa je svoje delo kmalu našel. Vrednost zemljišč je za 20—30% zrasla. Naš kmet je nešolan prišel iz farovške šole, mislil je, da si sme kaj privoščiti. Dosti je moral tudi nakupiti, delal je nekaj dolgov. Meščani so nekaj denarja imeli in mej kmeti so že iz prejšnjih časov živeli krčmarji, ki so si denar delali. Dobil ga je. V mislih, da ima precej premoženja, je v teh časih začel pri izročitvah zemljišč precejšnje dote izgovarjati otrokom. Rimsko pravo, ki je bilo naravnost nasprotno prejšnjemu vezanemu gospodarstvu, ki je urejalo prosto lastino in ki je zdaj tudi veljalo za kmetško gospodarstvo, in ki vse otroke z enakimi deleži po smrti kmetovi preskrbi, se je pri nas tako razvilo, da je jeden otrok dobil celo posestvo proti plačilu dot drugim otrokom. Jemali so tedanji sodniki vrednost zemljišč, kakor je bila v trgovini za podlago razdelitve kake kmetske zapuščine. Te dote so bile tako precejšnje.

In oče je hotel dekleta spraviti v dobre kmetije, naložil je velike dote prevzematelju. Fant, ki je kmetijo prevzel, je imel že težavno izhajanje. Ko so ga brati, sestre za plačilo pritislile, je iskal in dobil pri kaki hranilnici, pri nas pa težko, ker jih tedaj ni bilo dosti, ali drugod denar. Dolgovi so nastali. Obresti so se morale plačevati in gledati na to, da se dolg zmanjša. Plačati državne davke, plačati odveznine, plačati stroške, ki jih kmetija pri rednem obdelovanju v spremstvu ima, plačevati obresti in kak del dolga, to je bilo precej. Ta in oni si je v drugem pomagal, ali dolga ni bilo moč spraviti iz zemlj. knjig. Pa to le redko kdo in le tisti, ki je imel kaj prida hoste ali vinograda. Drugi so delali in delati morali zopet dolgove. Ti so se intabulirali na drugo stopnjo. To so bili sitni dolgovi. Večje obresti so upniki od njih zahtevali, ker že niso bili varni. Torej zopet več plačil. In zopet izročilno pismo z velikimi dotami in zdaj je bilo dosti. Zdaj so oderuhi prišli, ki so denar le dajali z mislijo, da kmetu zadrignejo vrat, mu zemljišče prodajo ter ga kupijo in razprodajo, ali kmeta kot svojega sužnja na njem za-se delati pustijo.

Politični pregled.

Državni zbor je sklican na dan 8. maja, ob enem pa sta sklicani delegaciji in sicer na dan 12. maja v Budimpešto. Zborovanje državnega zbora bo velikega pomena za nadaljni razvoj naših političnih razmer. Čehi so vladi napovedali vojno. Čehi so pač računali, da jih bo desnica podpirala, a zanašali se na to niso. Res se je pokazalo, da je vlada vse dosedanje zaveznike Čehov vjela v svoje zanke. Prve seveda Slovence, tako da so zdaj Čehi povsem osamljeni. Čehi pa so tega še veseli, saj so bili Slovenci, Poljaki in nemški klerikalci samo ovira zanje ter so jih vedno zadrževali, da niso resno in brezobzirno začeli vojno za narodno ravnopravnost in deželno avtonomijo.

Cesar v Berlinu. Včerajšnji in današnji dan sta velikega političnega pomena. To ve in uvideva ves svet, dasi ne vé nihče povedati, kje in na kateri način se najprej pokaže uspeh tega dneva. V petek je prišel naš cesar v spremstvu ministra zunanjih del, grofa Goluchowskega v Berlin k nemškemu cesarju, kamor sta prišla tudi brat ruskega carja, ki igra na Ruskem prvo politično vlogo, in pa italijanski prestolonaslednik. To je cel kongres in da mora to imeti kak poseben pomen, o tem pač nihče ne dvomi.

Vojna v južni Afriki. Zadnje dni so se končno začeli Angleži zopet gibati. Kar se je v zadnjih tednih poročalo z južnoafriškega bojišča, to je bilo vse brez vsacega večjega pomena. Zgodile so se pač samo več ali manj krvave praske, ki pa na občni položaj niso nič vplivale. Do tega tedna so Buri oblegali mesto Wepener, a niso ničesar opravili in so se morali umakniti. Angleži so zdaj s celo svojo armado krenili proti Burom. Obe armadi si stojita pri mestu Wynburg nasproti in je pričakovati že tekom prihodnjih dni veliko bitko. Če zmagajo Buri, bi to imelo za Angleže, ki so oddaljeni blizu 300 milj od poglavitnega svojega mesta v južni Afriki, uprav usodnega pomena,

če pa zmagajo Angleži je za Bure izgubljena vsaj burska republika Oranje. Sicer pa se širijo po listih vesti, da se začne že v kratkem mirovna pogajanja.

Domače in razne novice.

Najnovejši napad na kmetijsko družbo. Naša kmetijska družba je klerikalcem trn v peti. Odkar se je klerikalcem izjalovil njih naklep, polastiti se kmetijske družbe, odkar so bili klerikalci na lanskem občnem zboru pobiti tako, da so izgubili vsako upanje, dobiti kmetijsko družbo in z njenim premoženjem podpreti klerikalne konzule, od tedaj preže samo na to, kako bi kmetijsko družbo ugonobili. Kmetijska družba je sicer najkoristnejša vseh naprav, kar jih imamo v deželi, njeno delovanje je v resnici blagoslovljeno, ali klerikalcem ni nič za to. Četudi bi bil propad kmetijske družbe za kmetovalca prava nesreča, hočejo družbo vendar ugonobiti. Kaj je tudi klerikalcu za blaginjo kranjskega kmetovalca in sploh kmetijstva? Še toliko ne, kakor za lanski sneg. Kmetijska družba se mora ubiti — tako so prisegli klerikalci in to prisego hočejo izpolniti. In našli so vrlega pomagača. Ta pomagač je vlada. Politični uradniki stoje od nekaj na stališču, da se kmetu ne sme pomagati. Če je kmet reven in neumen, je lahko ž njim pometati. Naravno je torej, da je bila vlada z veseljem pripravljena, združiti se s klerikalci in ugonobiti kmetijsko družbo. Predložila je dež. zboru načrt zakona, po katerem naj se ustanovi deželni kulturni svet, ki naj kot strokovni zastopnik kranjskih kmetovalcev prevzame vsa dotična opravila kmetijske družbe, slednja pa naj ostane brez vse veljave in naj se potisne na stališče kake klerikalne zakonite zadruge. Vlada je to toliko raje storila, ker je s tem podkupila tiste dvomljive svetnike, ki se jim pravi klerikalni poslanci. O tem vladnem načrtu se je danes razpravljalo v deželnem zboru. Izid te obravnave nam še ni znan, vendar upamo, da se bo posrečilo, odvrniti od kmetijske družbe pretečo pogubo.

Romanje v Rim. Ljubljanski škof ima svoje muhe. Človek bi jim že ne ugovarjal, ko bi stroške plačeval škof, ki je vendar najbogatejši mož v celi deželi. Toda škof hoče, naj ljudstvo tudi te muhe plačuje, dasi ima za cerkvene namene že zdaj velikanska bremena. Katoliška cerkev je že sama na sebi strašno draga, k temu pa pridejo še drugi cerkveni davki in pa razne dajatve. Pred kratkim je škof vlekol več sto ljudi v Rim, kakor da bi bil v Rimu drug Bog, kakor je pri nas. Pridobil je za to potovanje prav najrevnejše ljudi. Ti so nesli svoje krvavo zaslužene krajcarje v Rim, dasi doma le revno životarjijo, in povrh so nesli še darila papežu, ki se kar potaplja v milijonih. Tako počenjanje je skrajno brezvestno in nič čuda, če se čuje, da bo duhovščina naše ljudstvo še na beraško palico spravila.

Bogoskrunstvo. Pred kratkim se je v Ljubljani zgodilo grdo bogoskrunstvo. Dva ničvredna človeka sta polomila neke križe in pod Rožnikom postavljeno lursko mater božjo poškodovala in onesnažila. Policiji se je posrečilo, da je ta dva lumpa zasačila. Eden se piše Ignacij Kvas in je pomočnik pri znanem klerikalnem knjigovezu Breskvarju, drugi se piše Fran

Škrl in je pomočnik v katoliški knjigo-veznici, oba sta znana krščanska socialista. Mi se temu prav nič ne čudimo, ker poznamo naše klerikalce, vprašanje je samo, ali sta ta dva fanta opisano bogoskrunstvo storila iz lastnega nagiba, ali sta bila od klerikalcev najeta. To po-kaže sodna obravnava. Pripomnimo samo, da sta bila Kvas in Škrl prav pridna in poštena fanta, dokler nista prišla v službo h klerikalcem.

Za Vencajzem Povše. Ni še dolgo tega, kar smo poročali, da se je katoliškemu vinogradniškemu društvu v Ljubljani dokazalo, da se je bavilo s tihotapstvom in da je njega predsednik Vencajz za to tihotapstvo vedel ter se ga še sam udeležil v toliko, da je dobival vino v manjših množinah, kakor po 56 litrov. O tej stvari teče sedaj preiskava pri finančni oblasti. Te lavorike, ki si jih je pridobil poslanec Vencajz kot načelnik tihotapskega društva, ne puste spatí poslanca Povšeta. Menda iz same jeze je oni dan na ljubljanski trg postavil vse polno postrvi, ki niso imele postavne mere. Povše je v deželnem odboru poročevalec o ribiških zadevah in se vedno hvali, da je strokovnjak, bil je vodja kmetijske šole in je pomagal sestaviti sedaj veljavni ribiški zakon, sam se pa tega zakona ne drži, nego lovi in prodaja postrvi pod postavno merico. Ljubljanski magistrat pa tacih špaso-rov ne razume, tudi če jih dela kak Povše. Magistrat je rekel, kar velja za vsacega kmetiča, to velja tudi za poslanca Povšeta in je postrvi konfisciral, četudi je Povše vpil, da je vse skupaj letelo.

Pogozdovanje Krasa v vojvodini Kranjski. O pogozditvi kranjskega Krasa prejeli smo sledeče poročilo: Dne 21. sušca t. l. pričela je pogozdovalna komisija na 9. krajih svoje delovanje. Ti kraji leže v političnem okraju postojinskem, in sicer v davčnih občinah Senožeče, Gabrče, Britof, Famlje, Trnje, Palčje, Parje, Rodohova vas, Nerin, Postojina, Kač, Sevce, Slavina, Stara sušica, Trnovo, Vrhpolje in Vipava, in obsegajo 138 ha popolnoma opostošenega kraškega sveta ter 138 ha že obstoječih nasadb iz prejšnjih let, kate-tere so vsled poškodb povzročenih po mrčesih in suše popravila potrebne. Skupno se bode za to delo potrebovalo 2½ milijona raznovrstnih gozdnih sadik. Pogozdovalna dela izvršujejo se pod nadvodstvom c. kr. gozdnega nadsvetnika in deželno-gozdnega nadzornika W. Golla. Nadzorstvo posameznih delavnih krajev izročeno je c. kr. gozdarjem in čuvajem kraških nasadov. Število delavcev obstoji iz povprečno 1800 oseb iz sosednih vasi, ter je na vsakem delavnem kraju 150 do 250 moških, ženskih, mladeničev in deklet pri delu. Dnina delavcev znaša od 60 vin. do 2 K. Vsled neugodnih vremenskih razmer so se v letošnji spomladi pogozdovalna dela zelo zavlekla. Navzlic teh zaprek se je nadejati, da bodo name-ravana dela do 15. maja t. l. končana. Po dovršenem letošnjem pogozdovanju bode na kranjskem Krasu vsega skup 1590 ha opostošenega sveta pogozdenega in umnemu gozdnemu gospodarstvu izročena. Korist in gospodarski napredek v 15 do 25 let starih nasadbah priznavajo že sedaj kraški prebivalci, ker pri čiščenju istih dobivajo mnogo lesa. V nekaterih krajih posebno pa ob južni železnici, so nasadbe že tako odrasle, da so vsled tistih zameti

izdatno oslabei. Vsakoletni napredek in ugodni nasledki pogozdovanja Krasa na Kranjskem jamčijo temu težkemu narodno-gospodarskemu delu najboljše uspehe tudi za bodoča leta.

Dr. Mauringov žegen se je — tako nam poročajo — veliko soboto britko slabo obnesel. Običajno prihaja ta dan v Vrbljenje, v Tomišelj pripadajočo vas, velikonočne potvice in drugo blagoslovit tomišelski beneficiat, kar je bilo tudi oznanjeno, in o čemer je zvedel za izansko faro propadli župniški kandidat gosp. dr. Mauring. Pred napovedano uro je vstopila blagoslovljena oseba Mauringova v prostor, kjer so žene in dekleta poleg košaric, napolnjenih z gnjatmi, potvicami itd., čakale blagoslova tomišelskega, — ne pa izanskega svečnika, dasi se je ta že ugnezdil v župniku namenjenih prostorih. Odlomivši vejo bršlina od blagoslovljene cvetne butare, je dr. Mauring komandiral: »Žene in dekleta, pokleknite! Blagoslovil bom jaz.« Mauringa in njegove lepe lastnosti poznajoče vrbljenske žene in dekleta pa se temu pozivu seveda niso pokorile, nego so odločno odklonile tak Mauringov žegen ter čakale, da je prišel tomišelski gospod s kadilnico in blagoslovljeno vodo blagoslovit vskrсна jedila.

Proza o poeziji. Vse se probuja iz zimskega spanja. Vse kali in se dviga v najbujnejših barvah skoro vidno iz tal. In odkrito Vam povem g. urednik, da sem še jaz filister prav zelo v naravnosti v tem času pred nekako poetično influenco, da bi Vam zapel v kar srce topečih idilah o tej naravni krasoti; o smehljajočih se cvetkah, o kramljajočih ptičkih, o nežno kosmatem zelenju, da bi se zatapljali v one nadnaravne, nedoumne sfere, kjer se preneha vsa ta kislja zemljiska proza, in kjer veje le čisti božanski dih v nekaljeni sreči, če imate le še kaj pojma za sveti idealizem ter niste že popolnoma zapali v tisto znano novostrojarsko mlakužo. Ali vse te krasne iluzije porušijo se mi na mah, kadar se oziram tu pri nas v Zagorju na mali kos zemlje, na, pri cesti izkopano prozajično jamo in v nji nekoliko prahu, dar dobrodušnosti in poleg še bolj prozajično grobljo kamenja, katera težko leži na zdihujoči in po pomladnem življenju hrepeneči materi zemlji, katero še vedno tako neusmiljeno tišči v groznih zimskih sponah. A hišice, hišice, te pa se nečejo in nečejo pokazati iz tal. Ah in tu vidite na ti groblji razbije se vsa moja bujna poezija v prav vsakdanjo prozo. Tudi naš gospod stavbinski podjetnik odložil je že svojo zimsko suknjo ter si dal Girardi-slamnik na svojo vrtoglavih idealov polno glavo, kateri je sicer od velikih skrbi in neviht nekoliko upalo in obledelo lice. Ali pri tako genialnemu in vrh tega še blagoslovljenemu gospodu vse to ne more imeti trajnih posledic. Pomlad poživi gotovo tudi njega. O da da, saj se leskeče že tudi njemu življenja maj, po katerem tako hrepeni tudi njegova nežna in vsprejemljiva duša. Ker z zagorskimi liberalci in mokračji, temi izgubljenimi kostruni ni enkrat nič, prav nič, obrnil se je bistra glava g. Škerjanec na »korenino« Klobučica, Ujbra in še nekaj takih magnatov v aržiški občini. In tinapravijo nam kmalo posojilnico, katera bode grozno konkurirala zagorski. A potem pa se gotovo poživi tudi moja poezija, ko bodo s

tem posojilniškim denarjem kakor gobe po dežju rasle kaplanove hišice v Zagorju, ter se bo ustanovilo najmanj jedno konzumno društvo itd. Bog si ga vedi kaj še vse. A denar treba imeti za vsa podjetja; to je proza tega sveta, in če se zna tudi tako umetno računati na papirju, kajne gošpod urednik?

Podpore gasilnim društvom. Deželni odbor kranjski razdelil je ta mesec iz stražno-gasilnega zaklada nastopnim gasilnim društvom podpore, in sicer so prejeli: Zvezni odbor 1200 K; Ljubljana 600 kron; Kamnik, Komenda, Novo mesto, Postojina, Ribnica, Gorenji Logatec, Moste, Bohinjska Bela, Vinica, Škofljica, Sodražica, Voglje, Novavas, Št. Jurij pri Kranju, Cerklje, Selce pri Šempetru in Štepanjvas po 300 kron; Šiška 240 kron: Borovnica, Brdo, Cirknica, Črničrh, Doljsko, Gorje, Ig, Trnovo, Kranj, Kropa, Mengeš, Mokronog, Polhovgradec, Poljane, Radeče, Radovljica, Senožeče, Škofja Loka, Šmarje, Toplice, Trebno, Tržič, Šent Vid pri Ljubljani, Žiri, Žužemborg, Preddvor, Koroškabela, Staritrq pri Ložu, Selce, Črnomelj, Železniki, Dobrova, Brezovica, Rateče, Mozelj, Mošnje, Onek, Metlika, Rovte, Dolgavas, Semič, Razdrto in Kočevje po 200 kron; Begunje, Belapeč, Bizavik, Bled, Krka, Leskovec, Krško, Šmartno pri Litiji, Vič, Vipava, Višnagora, Vrhnika, Zagorje in Breznica po 160 kron; Dob, Dol, Dovje, Horjul in Št. Vid pri Vipavi po 140 kron; Dolenjvas pri Ribnici, Kranjska gora, Starilog in Kočevska reka po 120 kron; Litija, Mojstrana, Planina, Staracerkev, Verd, Kamnagorica, Svetlipotok, Reinthal in Koprivnik po 100 kron. Poleg še občina Leše 160 kron in občini Sv. Jošt in Račna po 100 kron, torej skupno 20.420 kron. Dobila so podporo vsa društva, ki so vložila svoje prošnje.

Laž na leci. Župniku Koširju na Colu je sklep občinskega zastopa, da se podeli poslancem Božiču, dr. Tavčarju in dr. Ferjančiču častno občanstvo, v toliki meri razgrel tisto slamo, ki mu služi za možgane, da je začel na cesti napadati občinske može, v cerkvi pa je skušal z izmišljenimi in lažnjivimi navedbami občane nahujskati zoper župana in občinske odbornike. To se upa človek, ki ima toliko masla na glavi, da bi kar curkoma od njega teklo, če bi ga postavili na solnce.

V pokoj spodena sta bila dva plemenita politiška uradnika, okrajni glavar v Novem mestu Oton pl. Vesteneck in njegov komisar Schiwitz pl. Schiwitzhofen. O počenjanju Vestenecka v novomeškem okraju bomo prihodnjič katero rekli, ker smo prišli do spoznanja, da treba takim tičem krepko na prste stopiti.

Pretep v cerkvi. Poročajo nam, da so se pripetili na velikonočno soboto popoldne v cerkvi na Krašnji veliki škandal. Radi bandera, katero so hoteli nositi različni fantje, se je vnel prepir in končno pretep sredi cerkve. Župnik je zaman miril in bil baje celo sam udarjen. Procesija se je menda odpovedala.

Roparji v Pilštajnu. Minoli teden, v noči od srede na četrtek, so prišli menda iz Hrvatske roparji, ki so poskušali najprej priti v župnišče, potem so vdrli v hišo poštarja in trgovca Zupančiča. Ker pa so jih pravočasno tudi tukaj pregnali, šli so v Lisično ter vlomili v prodajalno Šmida in Kolarja. Iz obeh so odnesli mnogo blaga. Sodi se, da so bili cigani.

Loterijske srečke.

| | |
|---------------------|---------------------|
| Gradec, 28. aprila. | 76, 36, 66, 17, 5. |
| Brno, 2. maja. | 65, 86, 88, 42, 40. |
| Dunaj, 28. aprila. | 6, 29, 83, 75, 57. |
| Lino, 21. aprila. | 40, 77, 18, 84, 73. |
| Trst, 21. aprila. | 30, 51, 86, 90, 44. |
| Praga, 25. aprila. | 31, 15, 19, 59, 78. |

Glavna slovenska

hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu 14

Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobredelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5%.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Poštna hranilnica ček. št. 849.086.

Telefon št. 135.

Najnižje cene.

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dožnikov
Ljubljana, Mestni trg 15

„Pri Dolencu“

Dolenjska cesta, Ljubljana.

Nova trgovina **H. Fajdiga**. „pri Dolencu“ na Dolenjski cesti v Ljubljani priporoča slavnemu občinstvu svojo

veliko zalogo

špecerijskega blaga

ter

pristnega žganja

v steklenicah in sodčkih.

Istotam kupujejo se

jajca in piščeta

po najvišji ceni.

Za prav obilen obisk priporočata se

H. Fajdiga in R. Walland.

„Pri Dolencu“

Dolenjska cesta, Ljubljana.

Odgovorni urednik dr. Ivan Tavčar.

Tržne cene v Ljubljani

5. maja 1900.

| | K | v | | K | v |
|-----------------|----|----|----------------------|---|----|
| Pšenica, 100 kg | 18 | 40 | Špeh povejen, kgr. | 1 | 40 |
| Rež, „ | 14 | 40 | Surovo maslo, „ | 1 | 70 |
| Ječmen, „ | 13 | 60 | Jajce, jedno | — | 5 |
| Oves, „ | 13 | — | Mleko, liter | — | 16 |
| Ajda, „ | 17 | 40 | Goveje meso kgr. | 1 | 20 |
| Proso, „ | 19 | — | Telečje „ „ | 1 | 20 |
| Koruza, „ | 13 | 20 | Svinjsko „ „ | 1 | 40 |
| Krompir, „ | 6 | — | Koštrunovo „ „ | — | 80 |
| Leča, lit. | — | 24 | Piščanec | 1 | 20 |
| Grah, „ | — | 20 | Golob | — | 40 |
| Fižol „ | — | 14 | Seno, 100 kilo . . . | 4 | 20 |
| Maslo, kgr. | 1 | 80 | Slama, „ | — | — |
| Mast, „ | 1 | 40 | Drva trda, klfr. . . | 6 | 80 |
| Špeh svež, „ | 1 | 40 | „ mehka, „ | 5 | — |

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

K Dobiva se povsod. ZA

Genjena

..... gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, to je cikorija ali:

KAVA

DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA

Tvarina je najboljša cikorija.

ZALOGA PRI IV. JEBAČINU

LJUBLJANI.

K Dobiva se povsod. ZA

Kathreiner

je samo pravi v znanih

Kathreinerjevih zavojih!

Zatoraj nikoli v odprtih ali v drugih za prevaranje računajočih ponarejenih zavojih.

Kathreiner Kneippova sladna kava je najkusnejša, kakor tudi edino zdrava in zraven tega najcenejša primes k bobovi kavi.

Kathreiner Kneippova sladna kava bode z veseljem in z vedno raztočnem učinkom v stotisoč družinah použita.

Kathreiner Kneippova sladna kava je tam, kjer se zavoljo zdravja bobova kava prepove, najboljši nadomestek.